

VARČEVANJE --- poglavitna naloga...

Voditelji naše velike republike in njim na čelu predsednik Wilson. so prišli do prepričanja, da zamore edino varčevanje v vseh stvareh, varčevanje do skrajnosti, privedi to deželo h končni zmagi.

In če bo zmagala Amerika, bo zmagal ves pošten svet nad krivico, nepoštenostjo in barbarstvom.

Vlada Združenih držav zahteva od nas, ki smo ostali tukaj, najmanj, kar more zahtevati.

Od nas zahteva, da moramo varčevati, in da imamo od tega varčevanja v prvi vrsti mi sami dobiček in šele v drugi vrsti vlada.

S svojimi prihranki pomagamo vladi. Naši prihranki nam bodo dobrodošli v težjih časih kot so sedaj.

EVROPA JE IZČRPANA.

Dala je vse, kar je imela. Dala je vse, kar je morala dati.

Nam ni rečeno, da moramo, pač pa le, **KAR MOREMO**, čeravno v najvišji meri.

Stvorimo doma, tukaj na varnem, mogočno armado vojnih varčevalcev. Ta armada bo imela namen pomagati armadi na fronti v njenem pravičnem in vzvišenem boju za demokracijo sveta.

Nemci morda mislijo, da je ta kampanja za vojno-varčevalne znamke nekaj neumnega. Naj mislijo, to je njihova stvar. — V najkrajšem času bodo izprevideli, da bo ta armada ravno tako pripomogla h končni zmagi kot armada na bojiščih v Franciji.

Vojni tajnik Baker pravi, da je odšlo nad milijon naših fantov na fronto. — Pomagajte jim z varčevanjem do skrajnosti in s kupovanjem vojno-varčevalnih znamk, da se bodo hitro vrnili.

Vaša patriotska dolžnost je v razmerju z denarjem, katerega zaslužite. Čimveč zaslužite, temveč morete in temveč morate vložiti v vojno-varčevalne znamke.

Veliko naših revnih sodržavljanov se podvrže največjim žrtvam, da zamorejo pokazati svoj patriotizem s kupovanjem vojno-varčevalnih znamk. Če se naši fantje na fronti lahko vzdržijo vseh luksurijskosti, se jih lahko tudi vzdržimo, ki smo doma.

NE POZABITE, da je vojakovo življenje odvisno od podpore ki mu jo dajejo ljudje doma. **POMAGAJTE!** Štedite in kupujte vojno-varčevalne znamke!

Sedaj lahko kupi
vsakdo

W. S. S.

za nizko ceno:

\$4.19

Leta 1923 bo vsaka
posamezna

W. S. S.

vredna:

\$5.00

Ni dovolj razlagati, kaj so storili Nemci. To Nemcev čisto nič ne boli. — Oni se čisto nič ne brigajo, kaj vi mislite o njih.

Pomagajte svoji vladi, da jih bo premagala. To je edina stvar, katero morajo Nemci vpoštevati. Če štedite in kupujete vojno-varčevalne znamke, zadenete Nemca na ono mesto, kjer je najbolj občutljiv.

Vsak poedinec najbolje ve, kako mu je mogoče na najuspešnejši način zvečati svoje prihranke, s katerimi bo lahko kupil varčevalne znamke.

MI SE NE BORIMO ZATO, DA BI IZGUBILI TO VOJNO. Toda ali ste že pomislili, kaj bi se zgodilo, **ČE BI JO IZGUBILI?**

Hitrost zmage je odvisna od tega, kako znaš varčevati in kako znam varčevati jaz ter podpirati vlado v finančnem oziru.

Kupujte vojno-varčevalne znamke ter povspešite **ZMAGO!** —

Vaš delež v sedanji vojni je, kolikor mogoče producirati, kolikor manj mogoče porabiti ter posojati svoje prihranke vladi Združenih držav.

Ali izpolnjujete tako vestno svojo nalogo kot jo izpolnjujejo naši fantje na fronti?

Če se zgražate nad tem, kar delajo Nemci, pomagaj s svojimi prihranki, da bodo premagani. Slab patriot je oni, ki ne more dobiti pota, da bi se tako ekonomiral, da bi zamogel kupovati vojno-varčevalne znamke. S tem bi dal vladi več denarja, dela in materijala s katerim bi lahko izvojevala zmago.

Nekdo je rekel: Če bi se naši fanti tako dolgo vstavljali iti "over the top", kot se branijo nekateri ljudje kupovati vojno-varčevalne znamke in Liberty bonde, bi prišli pred vojno sodišče in bi bili ustreljeni vsled strahopetnosti.

Pomisliti je treba, da bi tega denarja ne darovali vladi, pač pa samo posodili, ter bi ga lahko dobili nazaj, kadarkoli bi hoteli.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplaćanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VEHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M", So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrons Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNICI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

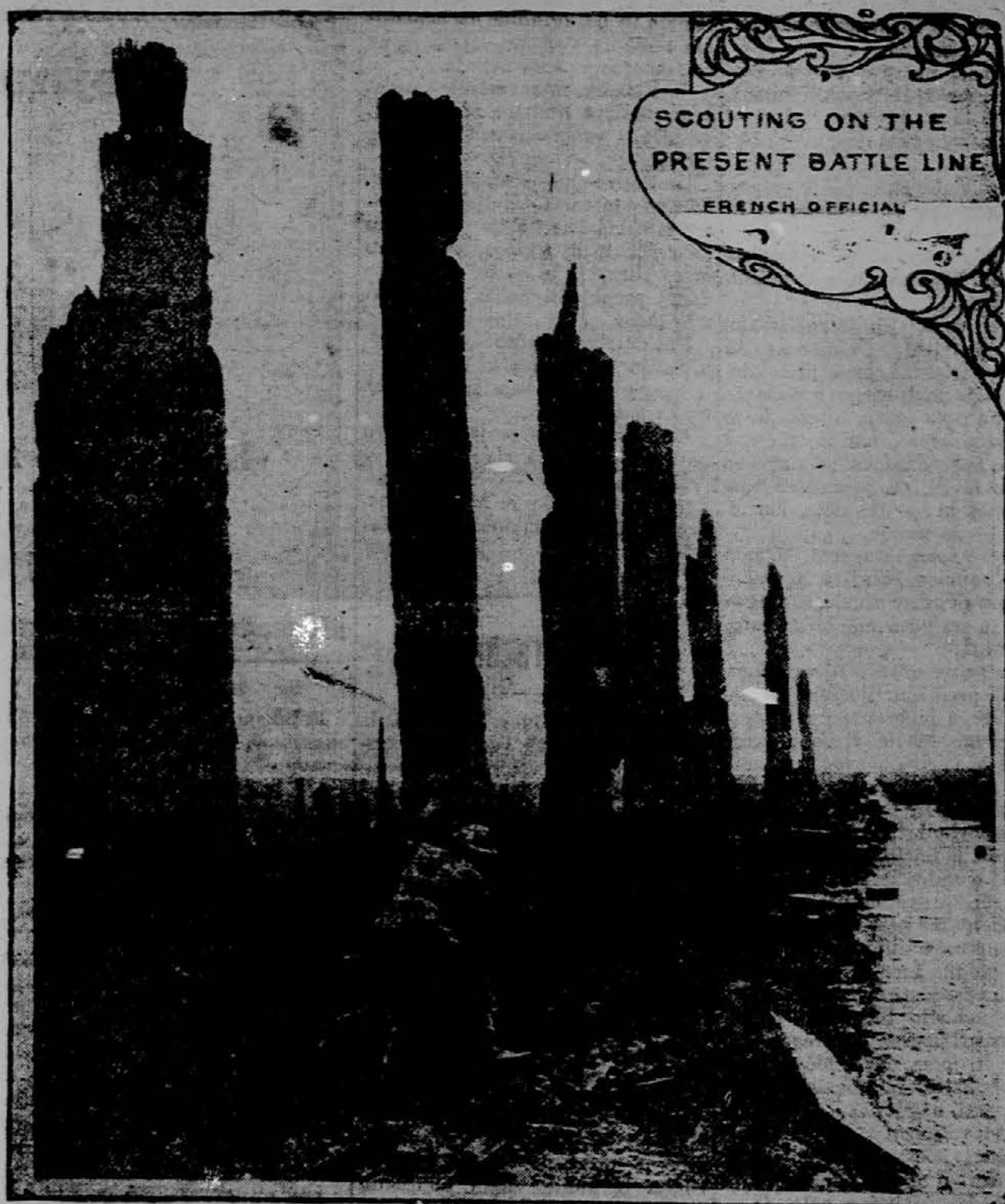
ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse prilože pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Stanovalska skrb na Dunaju.

Dunajski listi poročajo:

Dunajski mestni urad je za prehodno dobo po vojni, to je za kakih pet let, predložil občinski upravi vrsto predlogov za rešitev stanovanjskega vprašanja. S pomočjo občine naj bi se zgradilo 24.000 malih in srednjih stanovanj, in sicer del teh takoj po sklenjenem miru z začasnimi napravami. Dunajska občina si preskrbi prednost za nabavo vseh vojaških in vladnih barak na Dunaju ter za petno uporabo zemljišč. Dalje naj bi mislila na prevzete primernih barak izven Dunaja. Dalje naj bi občina gradila takozvana vojna stanovanja, ki naj bi se zgradila po pravih, materialnih štedljivih metodah s trajanjem 30 let v večjih kolonijah. Stanovanja morajo odgovarjati vsem higijenskim ali zdravstvenim zahtevam, imeti dosti zraka in svetlobe ter obsejati po večini sobo, kuhinjo in čimnato. Tudi naj bi se zgradilo primerno število večjih stanovanj (dve sobi, čimnato in kuhinjo). Poleg tega bi jih mogla dobiti lastni vrt. Za sedaj se nameravata zgraditi dve koloniji po 1000 stanovanj s stroškom 20 milijonov kron. Velikih prostorov za prenočevanje se ne bo gradilo, ker se niso obnesli. Od praznih trgovin bi se dalo porabiti 1200 za stanovanja. Rast cen zemljišč (stavbišč) se ima porabiti z načinom obdajanja. Izdatki za stavbeni material, stavbene delavce in stavbene vožnje se bodo zmanjšali vsled dostave materiala, ki postane prost z izključitvijo vsake medtrgovine in z združenjem v gradbeni centrali. Brez take enotne ureditve bi obstajala nevarnost, da bi razkošne zgradbe, ki se jim ni treba ozirati na tisočake, pobrale material, ki bi bil na razpolago, dočim bi za gradnjo revnih stanovanj ostalo le malo. Za rešitev kreditnega vprašanja se tudi predlaga oblikovanje občinske organizacije z osnutjem mestnega kreditnega zavoda za gradnjo stanovanj. Ta kreditni zavod naj bi dovoljeval kolikor priskrbi bataljon. Poljaki so hitro mogli nizko obrestovanje, v dolgih obdobjih, potem amortizacije skih častnikov je bilo mrtvih in nekaj ranjenih.

negi posestva. Občina jamči za oni znesek, ki prekorači sirotinsko varnost. Proračunjen je v ta namen: posojilni kapital v znesku 135 milijonov kron. Za pokritje morebitnih izgub se osnutej mestni stanovanjski sklad, ki se mu skozi tri leta nakazuje 2.300.000 kron. Več važnih denarnih zavodov je obljubilo svoje sodelovanje, kapital je že zagotovljen. Da se dovrši že začete gradnje, se požuri izvedba neke vladne predlagane akcije s pomočjo dunajskih bank. Mestna podjetja se imajo vdeleževati pri pokrivanju stanovanjske potrebe in občinskemu gradbenemu delovanju se ima ustaviti večji delokrog nego v miru. Za mala in srednja stanovanja se zahtevajo dalekosežne olajšave glavnih davkov in pristojbin, pod pogojem, da se lastniki takih hiš podvržejo od vlade določenim cenam za najemnine.

Predsednik na počitnicah.

Manchester, Mass., 15. avgusta. Predsednik Wilson in njegova soproga sta danes ob 9.20 dopoldne prišla na obisk v poletno prebivališče polkovnika House.

Predsednika Wilsona in njegovo soprogo sta sprejela polkovnik House in njegova soproga in nekaj prijateljev.

Predsednik Wilson je izrazil željo, da bi se mu dovolil kratek in miren odmor in ne bo sprejemal nikakih obiskov.

O predsednikovem odhodu so vedeli samo v Beli hiši in nekateri časnikarji, katerim pa je bilo naročeno, da morajo molčati. V Beli hiši se je zatrjevalo, da bo predsednik imel nekaj dni počitka. Rešiti ima mnogo problemov, o katerih misli razpravljati s polkovnikom House, ki je vedno poklican na posvetovanje, kadar namerava predsednik odločiti kaj zelo važnega.

Slaker.

V Jersey City je skočil v vodo Martin B. Stern. Ljudje so ga videli in so ga pravočasno rešili. Ko so ga vprašali, zakaj si je hotel vzeti življenje, je rekel, da ima z ženo "trubel". Pozneje se je pa izkazalo, da je podvržen vojaški službi in da se ni registriral. Izročili so ga vojaškim oblastim, ki se ga poslale v Camp Dix.

Ta značilna slika oficijelnega francoskega fotografa nam kaže cesto ob sedanji bojni črti, ki je bila pozorišče najostrejšega artilerijskega ognja skozi dan in noč. Na sliki je videti nekoliko krasna drevesa, ki so izpremenjena v ovrhne kolece vsled težkega obstreljevanja. Za drugim drevesom je videti ameriškega častnika, ki se nahaja na poizvedovalnem pohodu proti nemškimi zakopom.

Kaj bo s potopljenimi ladjami?

Nemci so že zdaj začeli premišljevat, kaj se bo zgodilo po vojni z onimi velikimi ladjami in neizmenno množino materijala, ki je potopljen na dnu morja. Večina teh ladij so potopili nemški submarini. Ker so pa bile potopljene večje del v primeroma plitvi vodi, mislijo Nemci, da bi jih bilo mogoče dvigniti.

Zelo zanimivo razpravo je priobčil pred kratkim nemški časopis "Ueber Land und Meer". Jasno je, da se tudi zavezniči zanimajo za to stvar, kajti neizmenno množino materijala, ki je potopljen na dnu morja, bi res ne bilo dobro pustiti nedotaknjenih.

Omenjeni članek, katerega je napisal Leopold von Stocker, ima naslov:

"Kdo ima pravico dvigniti potopljene ladje?"

V članku pravi med drugim tudi sledeče:

— Po vojni bomo potrebovali v prvi vrsti tonaže. Ker se pa bliža vojna že svojem koncu, je potreba, da se vnaprej malo razpravljamo o tem in nekoliko premislimo, kaj bomo storili.

Edino one dežele bodo zamogle uspešno voditi svojo trgovino, ki bodo imele dovolj ladij. Vsled tega je potrebno takoj dobiti nadomestilo za ono tonažo, katero smo izgubili.

Pomožne križarke, izpremenjene nazaj v trgovske ladje, ter one maloštevilne trgovske in potniške ladje, ki so se vrnile pred izbruhom vojne v domača pristanišča, morajo tvoriti jedro avstrijsko-nemške mornarice.

Poleg tega pa tudi lahko uporabimo veliko sovražnih in nevtralnih ladij, ki so bile v službi sovražnika ter so jih potopili naši submarini.

Veliko teh ladij je pa potopljenih v Sredozemskem morju in Atlantskem oceanu. Do teh bi bilo zelo težko priti ali pa sploh ne, ker je morje pregloboko. Skoraj ravno toliko se jih pa nahaja v Jadranskem morju, v Baltičkem morju, v bližini irske in norveške obale. Tam znaša globočina ponekod samo par sto pardsov. Iz take globine pa ladje lahko dvigajo Nemci ali Angleži.

Komu pa pripadajo?

V starih časih so smatrali vsako potopljeno ladjo kot stvar, ki je brez lastnika. Toda v sedanjem času je drugače, posebno če se pomisli, da je v teh potopljenih ladjah za milijone vrednosti.

V španskem zalivu Vigo leželo je postal sem njihov poveljnik, general Archimard.

25. avgusta je začel napadati prvi polk. V tem boju je neka samostojna poljska stotnja uničila nek pruski bataljon. Poljaki so hitro dosegli vse svoje cilje. Par poljskih častnikov je bilo mrtvih in nekaj ranjenih.

V prihodnje se bo postopalo drugače. Države bodo izkoristile svo moderno znanost in napele vse sile, samo da bodo prišle do svojih zakladov.

Takoj po vojni bodo začeli s tem delom. Kdor bo prej prišel, bo prej mel.

Anglija bo prva poskušala svoj sroč, naprej v Severnem morju, nato v Kanalu in slednje ob irski obali. Nemške ladje bi v teh vodah operirale le z veliko težavo. Angleške, francoske in najbrže tudi ameriške ladje bi se podale na delo v Sredozemskem morju.

Ali bodo stale avstrijske in nemške ladje poleg in gledale vse to ter bodo s tem zadovoljne?

Kdo ima pravico do ladje in do njenega tovora? Ali lastnik ladje ali lastnik tovora?

Zavarovalniška družba, ki je plačala odškodnino ali narod, pod čegar zastavo je plula ladja po morju? Ali morda oni, ki je ladjo potopil?

Dunajski vsenčilski profesor, dr. Hansper pravi, da bo to vprašanje rešila mednarodna komisija. Če leži ladja izven tri milje široke cone, ne pripada nobenemu narodu.

Avstrijske in nemške mornariške oblasti so prav dobro informirane, kje se nahajajo potopljene ladje. Dviganje pa stane zelo veliko truda in napora. Stroški in napor se pa še povečajo, če je ladja zelo oddaljena od katerega domačega pristanišča.

V Nemčiji se je že osnovala družba, takozv. Odin Kompanie, ki ima nad milijon dolarjev kapitala. Namen te družbe je dvigati potopljene ladje.

Upamo, da se bo kaj podobnega osnovalo tudi v Avstriji. Če pravočasno dvignemo gotovo številno ladij in če jih pravočasno poravnamo, si bomo na zelo enen način zagotovili veliko mornarico.

Nemški tehniko so napravili podmorski čoln, ki nam služi kot izborna orožje v ofenzivni in defenzivni vojni. Po sedanji vojni pa podmorski čoln ne bo končal svoje vloge, se ga bomo posluževali v gospodarskem oziru pri izsledovanju potopljenih ladij.

Junaški Poljaki.

Washington, D. C., 15. avgusta. Poljske čete, ki so bile rekrutirane v Združenih državah, se junjaško bore v Franciji. Tozadevno poro-

Vestno zdravilo dela čudeže.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let nenavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovalca dobiva zaupanje in poslovanje pri kupeih. Zdar je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavliali naraščanju cen vseh potrebščin in razpošiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsa prijatelja Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

Ima vsled tega tako izvrstne uspehe, ker povzroča, da izgubi bolezen svoje izvore. Devetdeset odstotkov vseh bolezni ima izvor v želodcu. Trinerjev Ameriški Elixir očisti želodec in odstrani iz črev vse zastarele stvari ter strupene substance, ki so izvor uničujočih bacilov, ter uničujejo redno delovanje črev. V Trinerjevem zdravilu ni nobene kemikalije, pač pa samo izvrstna grenka zdravilna zelišča in rdeče vino. Pri zaprtju, neprebavi, glavobolu, migreni, nervoznosti, splošni oslabelosti ter pri posebnih želodčnih slabostih, pri premeni življenja žensk ali pri majhnarjih in drugih delavcih, ki vdihavajo pline, se bo vsakdo lahko prepričal o učinkoviti vrednosti tega zdravila.

V vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodre vedno v pravi sedež bolezni in vsled tega je pri revmatizmu, nevralgiji, revmatičnih boleznih, okorelosti udov itd. njegova pomoč hitra in uspešna. Nadalje je tudi izvrstno sredstvo proti izvinjenju, napetosti, oteklinam itd. in po vdrgavanju mišic, po kopeli nog odstrani vso utrujenost. V vseh lekarnah.

TRINERJEV ANTIPURIN je zelo uspešno in pomirjujoče anti-septično sredstvo za splošno notranjo uporabo. Uporablja se za grgljanje, izpiranje ust, izpiranje ran, uljes itd. V vseh lekarnah.

Zadnja najvišja odlikovanja podeljena Trinerjevim zdravilom na mednarodnih razstavah: Zlata Svetinja — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemist, 11

1333--1343 SO. ASHLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

Povest stotnika Guardabassi-ja.

Nalik zgodovinskemu Horaciju je obstal kapitan Guardabassi samcat na mostu ter ustavljal umikanje italijanskih čet.

Kako je držal Horacij most v onih starih dneh, — za to vemo mi vsi. Neki bodoči Macaulay pa nam bo povedal povest novega rimskega vojaka, ki je držal most v težkih dneh sedanje vojne.

Slučaj, katerega hočemo navesti v naslednjem, je najbolj odlična primera osebnega junštva, pri čemer pride še prav posebno v poštev, da je stotnik Guardabassi kaj dobro znan v Ameriki, kjer je bil preje član Metropolitan Opera Company v New Yorku. Pred kratkim se je vrnil v New York na posebni misiji, poverjeni mu od italijanske vlade ter je sedaj član italijanskih grenadirnih straž, ki predstavljajo evet italijanske armade. Dočim je služil na fronti tekom preteklega jeseni, je obnovil čin zgodovinskega Horacija s tem, da je sam držal most pri Latissu na ob Tagliamentu ter preprečil s tem, da ni postalo umikanje Italijanov proti Pieve paničen beg. Čete tretje italijanske armade pa je navdušil tako, da so obstale, kakor hitro so premagale prvotni panični strah.

Za ta svoj čin je dobil od italijanske vlade srebrno kolajno, ki je najvišje odlikovanje, katero more dobiti italijanski vojak.

V hotelu Vanderbilt v New Yorku se je kapitan Guardabassi končno vendar pripravilo do tega, da je povedal povest o svojem činu.

Najprej je govoril o sijajni moralni tretje italijanske armade, ki je nad vse pogumna ter bila vsled tega tudi strašno razočana, ko je dobila povelje, da se umakne na močno naravno obrambno črto ob Pieve. K splošni paniki med vojaštvom je pripomoglo tudi to, da so bile ceste polne civilnega prebivalstva, ki je bežalo pred napredujočimi Avstriji. — Nihče ni vedel, kaj se bo zgodilo, — je rekel kapitan. — Splošno je prevladovalo naziranje, da je vojna izgubljena. Nihče si ni mogel misliti, da se bomo kmalu ustavili ob Pieve ter nudili sovražniku uspešen odpor.

Kot pribočnik generala Petillo se je vdeležil kapitan prekoračenja Tagliamenta pri Latissu in sicer v jutro dne 26. oktobra, ko se je veliko umikanje ravno pričelo.

— V vsakem trenutku, — je rekel, — je bilo pričakovati, da se bo naših ljudi lotila panika. Z obliki zastržbo — nebo je polna svetla.

nepričakovanih stvari in polno žalosti.

— Naenkrat se je pojavila na tračnicah samcata lokomotiva, polna vojakov. Ti so kričali ter mahali z rokami. Za lokomotivo ni bilo nobenega voza. Nikar bi si ne mogel misliti, da gre toliko ljudi na en stroj.

Lokomotiva je zdrsnila mimo nas, preko železniškega mostu. Skušali smo jo ustaviti, a je bilo nemogoče. Ko je izginila, se je lotil vojakov velik nemir in slisati je bilo krike: — Avstrijska kavalerija!

Krik se je naglo razširil, ne le med vrstami umikajočih se vojakov temveč tudi med vrstami civilnega prebivalstva, ki se je nahajalo na begu. Sprva je bilo to le domnevanje, a to domnevanje se je kmalu izpremenilo v govorost. Pričela se je velikanska panika.

Kapitan Guardabassi sam je vedel, da je izvrstna in ustrezna sovražna kavalerija morda res v bližini. To pa je bil tudi trenutek, ko so mu šinile v glavo misli, slične onemu Horaciju:

Vsakemu človeku na tem svetu pride smrt preje ali pozneje. Kako pa more umreti človek boljše kot v boju proti premoči? Za pepel svojih očetov in za svetišča svojih bogov?

— Vedel sem, da je treba to paniko namah ustaviti, — je nadaljeval kapitan.

— Skočil sem naprej mimo vojakov ter pohitel na sprednji del mostu. K sreči sem velik in močan ter imam močan glas. Razventega sem bil pribočnik generala, kar je tudi nekoliko prišlo v poštev.

— Norei! — sem zaklical. — Nazaj v vrste! Avstrijska kavalerija ne prihaja, to je laž.

— Jaz sam nisem vedel, če kavalerija prihaja ali ne, a treba je bilo storiti to, kar sem storil jaz. Svoje klice sem moral ponavljati ter delati pri tem s celim svojim životom. Delal sem nalik konju s svojimi rokami, nogami in svojim glasom. Morali so mi vrjeti.

Vse skupaj je trajalo dve, tri, štiri ure. Kričal sem in deklamiral. Skušal sem ubiti v glavo stotisočim vojakom. — Beda, ki avstrijska kavalerija ne prihaja!

Kako je prišlo, da me vojaki in civilisti niso ubili, vrgli v reko ali potepali, tega vam ne morem povedati ter tudi nisem nikoli razmišljal o tem. Vedel sem le, da je treba paniko ustaviti. To se je tudi zgodilo. Predno je napočilo jutro so se čete umikale na redni način.

— Raditega sem dobil od vlade srebrno kolajno. Na to sem bolj ponosen kot na vsako drugo stvar blaki zastržbo — nebo je polna svetla.

